

P.a. Witte Singel 54,
2311 BL Leiden

Leiden/Voorschoten/Wassenaar/Zoeterwoude, maandag 16 juni 2014.

Aan de Algemene Rekenkamer,
Postbus 20015, 2500 EA Den Haag.

Betreft: Zienswijze van de deelnemers aan het Bewonersgroepenoverleg RijnlandRoute op de ontwerp-tracébesluiten A4 en A44 (RijnlandRoute)

Geacht College!

Hierbij gaat de algemene, 'overkoepelende' zienswijze van de deelnemers aan het Bewonersgroepenoverleg RijnlandRoute op de ontwerp-tracébesluiten A4 en A44 (RijnlandRoute) die thans ter visie liggen¹.

Wij doen u hierbij gevoegde zienswijze toekomen naar aanleiding van uw antwoord d.d. 3 september 2013 (kenmerk 13004815R) op mijn e-mail d.d. 25 mei 2013 met het verzoek of de Algemene Rekenkamer de plannen voor de aanleg van de RijnlandRoute en de doelmatigheid van de rijksbijdrage daaraan zou willen beoordelen.

U antwoordde op mijn e-mail, dat ons verzoek betrokken wordt bij uw "*monitoring en risicoanalyse van het verkeers- en vervoersbeleid van het rijk*" en dat de rijksbijdragen vanuit het Infrastructuurfonds aan decentrale overheden structureel uw aandacht hebben. In mijn brief van 4 november 2013 liet ik u weten, dat daar in ieder geval voor wat betreft de rijksbijdrage aan de RijnlandRoute alle reden voor is, en gaf ik blijk van mijn verheugenis over uw aandacht hiervoor.

In het verlengde van hierboven bedoelde correspondentie deden wij u bij onze brief aan u d.d. 26 maart jl. onze brief d.d. 13 januari jl. aan de minister van Infrastructuur en Milieu, Drs. M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus, toekomen. In die brief verzochten wij de minister (evenals bij de ruit om Eindhoven) **a.** te bevorderen, dat ook wat betreft de RijnlandRoute de nodige aandacht zal worden besteed aan de gevolgen van de aanleg van die weg voor de "*(potentiële) natuurwaarden van de EHS*", **b.** te bevorderen, dat ook voor de RijnlandRoute "*een nieuwe MKBA*" wordt gemaakt "*met zowel een hoog als een laag groeiscenario op basis van actuele verkeersprognoses*" en **c.** ingeval de uitkomsten hiervan daartoe aanleiding geven, de bestuurlijke overeenkomst die zij met de Provincie Zuid-Holland heeft gesloten over de rijksbijdrage aan de RijnlandRoute te herzien. Helaas heeft de minister onze brief tot nu toe niet beantwoord.

Ook bij de thans ter visie liggende ontwerp-tracébesluiten voor de rijksdelen van de RijnlandRoute rijzen weer vragen over aspecten van het overheidsbeleid die de Algemene Rekenkamer wil "*toetsen en verbeteren*". Daartoe onderzoekt u zowel het presteren als het functioneren van de overheid, met de vraag "*in hoeverre beleid doeltreffend, doelmatig en vraaggericht wordt uitgevoerd en hoe het staat met integriteit, transparantie en publieke verantwoording*". Daarom bevelen wij hierboven bedoelde ontwerp-tracébesluiten en onze zienswijze daarop graag in uw aandacht aan.

¹ De meeste deelnemers aan het Bewonersgroepenoverleg hebben daarnaast ook een meer specifiek op hun eigen situatie toegespitste zienswijze ingediend (die eerdaags ook op onze website www.behoudrijnland.nl/zienswijzen/ gepubliceerd zullen worden).

Wij doen deze aanbeveling ook, omdat Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland meer en meer verstrikt en gevangen lijken geraakt in het proces dat zijzelf op gang hebben gebracht; een proces waarin zij zich - zonder 'gezichtsverlies' - niet meer los lijken te kunnen maken van de verwachtingen die ze zelf met hun voornemen hebben gewekt en de steun die ze voor hun voornemen hebben weten te genereren, de steun van de minister van Infrastructuur en Milieu daar nadrukkelijk bij inbegrepen.

Het gaat hierbij om een proces, waarin het voornemen een prestigekwestie wordt, waarin argumenten er hoe langer hoe minder toe lijken te doen, waarin tegenargumenten zoveel mogelijk worden ontweken en/of irritatie ontmoeten² en waarin de 'discussie' een steeds minder zakelijk en meer op de persoon gericht karakter krijgt.

Een dergelijk proces houdt het risico in, dat het schijnbaar onafwendbaar afstevent op onjuiste besluiten. In het geval van de RijnlandRoute gaat het om een project waar grote kosten aan verbonden zijn (ca. één miljard euro, met een rijksbijdrage van ruim een half miljard euro), dat de problemen echter niet oplost, maar wel veel omgevingsschade veroorzaakt.

Graag bereid tot nadere toelichting op deze brief en hierbij gevoegde zienswijze, met vriendelijke groet namens de deelnemers aan het Bewonersgroepenoverleg RijnlandRoute (www.behoudrijnland.nl),

Wim ter Keurs, voorzitter

+ bijlage: Zienswijze van de deelnemers aan het Bewonersgroepenoverleg RijnlandRoute op de ontwerp-tracébesluiten A4 en A44 (RijnlandRoute)

De deelnemers aan het Bewonersgroepenoverleg (in willekeurige volgorde): Stichting Buurtschap Zuidwijkse Polder, Bewonersvereniging Feministenbuurt Voorschoten, Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof, Initiatief Burgernotitie RijnlandRoute, Bewonersvereniging ZuiderZeehelden, Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland, Bewonersvereniging Het Wedde, STICHTING GROTE POLDER GROENE hart, Platform Duurzaam Voorschoten, Fietsersbond Voorschoten, Buurtvereniging St. Nicolaaspark en omgeving, Bewonersvereniging Park Allemansgeest, Stichting Tijd voor Groen/SnelwegofGroenweg, Vereniging tot behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten, Stichting Horst en Weide, Agrarische Natuurvereniging Santvoorde, Bewonersvereniging Charlotte Köhlerpad e.o., Stichting tot Behoud van CultuurHistorische Buitenplaatsen, Milieudefensie Voorschoten, Milieudefensie Leiden, Vereniging Vrienden Oostvlietpolder, Bewonersvereniging Boschgeest, Voorschotense Golfclub, Honk- en Softbalvereniging "Adegeest", Volkstuindersvereniging Voorschoten, Bewonersvereniging Stevenshof Vlek 17, Belangenvereniging Krimwijk, Bewonersvereniging Gerda Brautigamsingel en de daarop aansluitende straten

² Dat de RijnlandRoute onder de huidige omstandigheden (en onder het RC-scenario) onrendabel is, speelt in de politieke discussie over de RijnlandRoute geen enkele rol. Mutatis mutandis zijn de bevindingen in de CPB-notitie d.d. 4 maart 2014: Second Opinion MKBA Ring Utrecht, *Uitgevoerd op verzoek van het ministerie van Infrastructuur en Milieu* echter ook van toepassing op de RijnlandRoute.